EL TREBALL INTERNIVELLS:
Una experiència del Departament de Català de l'EOI Vall d'Hebron a partir d'un objectiu transversal

Clara Maragall, Mireia Chavarria i Núria Bastons

X FÒRUM EOICAT

eoicat

BARCELONA eoi VALL D'HEBRON

CONTINGUTS DE LA PRESENTACIÓ

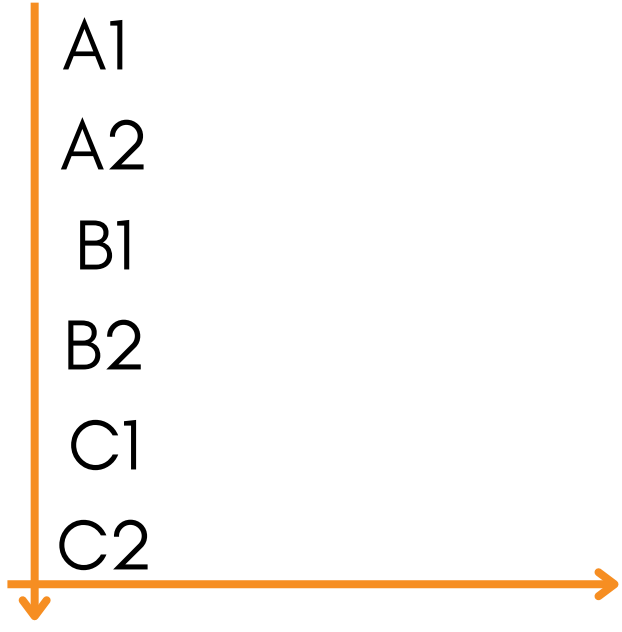
1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

> Què és?

> Quins avantatges té per a l'alumnat i el professorat del centre?

> Per què pot interessar a d'altres escoles?

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

Projecte de direcció (Marta Mariñosa, projecte de direcció 2024-2028)

Objectiu estratègic 2:

"Consolidar l'objectiu transversal de millora a tots els departaments"

NOFC EOI Vall d'Hebron

Capítol 7. FUNCIONAMENT DE CENTRE

7.12.3. Temporització i tipus de formació

"El professorat del centre no vol únicament rebre formació, sinó disposar d'eines que els permetin dur a terme la millora a l'aula. Això es pot fer a través d'intercanvis entre professors"

8.2.2.1. Avaluació de resultats

"*Definir les línies de treball (projecte transversal) dels departaments per al curs següent"*

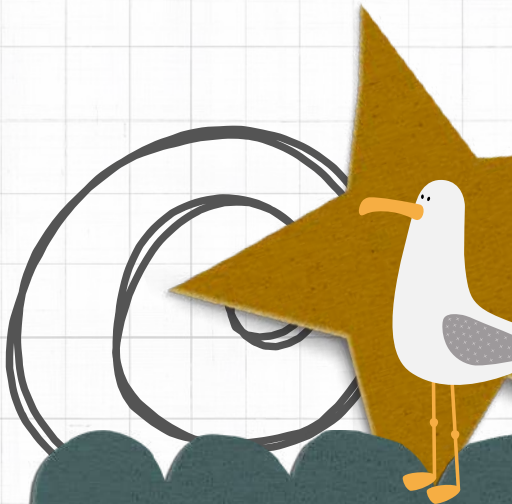

Joan Salvat Papasseit

1894-1924

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

5. Competències generals

5.1.1 Coneixements declaratius

5.1.1.2 Coneixement sociocultural

"El coneixement de la societat i de la cultura de la comunitat on es parla la llengua és un coneixement del món. Té tanta importància que mereix una atenció especial."

Valors, creences i actituds

>Les arts (música, arts visuals, literatura, teatre, cançó popular).

5.1.1.3 Consciència intercultural

6.Aprenentatge i ensenyament de llengües

6.4.2 El rol dels docents

"Coneixement i capacitat per a l'apreciació estètica
de la literatura i habilitat per ajudar l'alumne a desenvolupar-la"

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

Idiomes a les EOI

Estructura | **Currículum** | **Centres**

Text

>Activitats de textos orals i escrits

Interculturalitat

> Actituds que afavoreixen la consciència intercultural

Sociocultura i sociolingüística

>Valors i creences. Manifestacions artístiques (literatura, arts plàstiques,etc.)

Mediació

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

El gènere poètic: per què i per a què?

Per (a) activar les competències que intervenen en la lectura :

- lingüística
- comunicativa
- discursiva
- literària
- sociocultural
- intercultural
- etc.

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

Component lingüístic i comunicatiu

- Treball de llengua:

  fonètic, lèxic, sintàctic...
- Implicació emocional:

  connexió personal i col·lectiva amb la realitat
- Element lúdic:

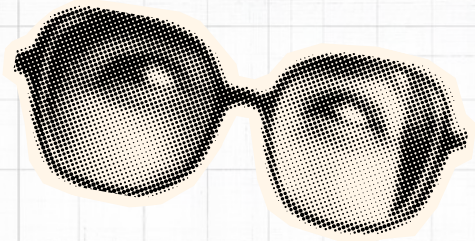
  ús distint del codi lingüístic, rols d'actor, jocs
- Traducció, recitació, entrevista a poetes, cançons, etc.

(Bordons, 2009)

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

Component sociocultural i intercultural

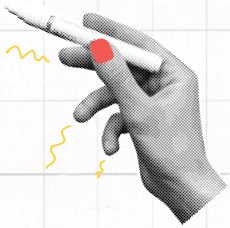
«La poesia afavoreix l'adquisició de la cultura, el coneixement reflexiu del context sociocultural i la comprensió de la realitat que ens envolta.» (Bordons, 2009)

- La lectura com a interacció: accés a una realitat determinada.
- Posar en valor de la cultura de l'alumne. (factor afectiu)
- Entendre allò que tenim en comú i allò que ens diferencia entre societats i cultures. (Leibrandt, 2006)
- Perspectiva plurilingüe i transllenguadora. (Comajoan, 2023)

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

Com planificar les seqüències didàctiques?

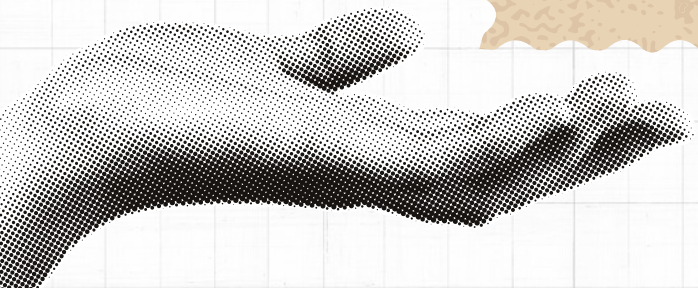
- Interessos, coneixements previs, experiències de l'alumnat (aprenentatge significatiu)
- Foment de l'autonomia lectora (autoreflexió i autoavaluació)
- Comprensió, però també creació
- Selecció de textos:
  - Competència lingüística comunicativa
  - Enllaços hipertextuals
  - Incentiu per construcció col·lectiva de coneixement i la creativitat

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

DONA'M LA MÀ

Un poema per a diversos nivells

NIVELL BÀSIC (A1)

Accés al significat a través de traduccions

[...]

Dona'm la mà i arrecera la galta
sobre el meu pit, i no temis ningú.
I les palmeres ens donaran ombra
I les gavines sota el sol que lluu.

[...]

NIVELL BÀSIC (A1)

Accés al significat a través de traduccions

- Lectura individual en la llengua inicial
- Anàlisi guiada per grups (en una llengua comuna) :
  - Significat. Tema, imaginari, temps.
  - Reflexió. Ens ha agradat?
  - Interculturalitat. Podria haver-lo escrit un poeta del teu país?
  - Forma. Ponts entre el català i la llengua inicial
- Lectura en veu alta i enregistrament de *Dona'm la mà* en diferents llengües
- Escolta del poema recitat i musicat (CD *Sota el firmament*)
- Publicació al suro de la cantina: poemes en les llengües inicials de l'alumnat i QR per escoltar l'enregistrament.

NIVELL BÀSIC (A2)

Treball de vocabulari del mar

>Identificació del vocabulari

>Pràctica amb el joc del *memori*

>Identificació de les paraules al poema musicat

les veles

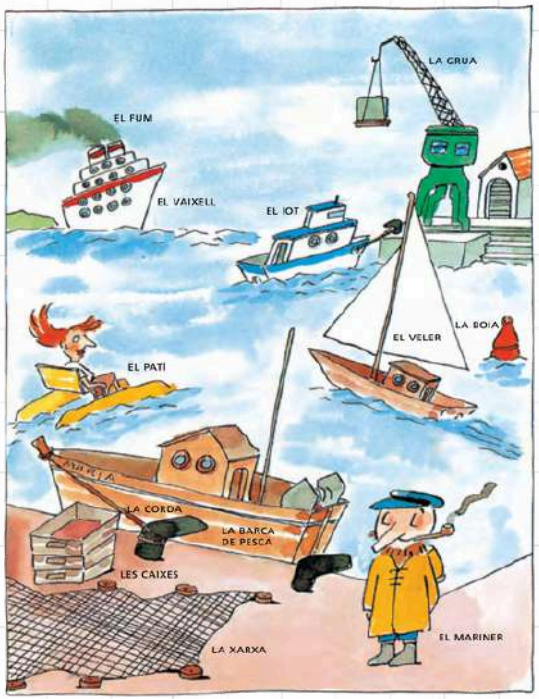
el vaixell

la grua

el moll

la barca

la xarxa

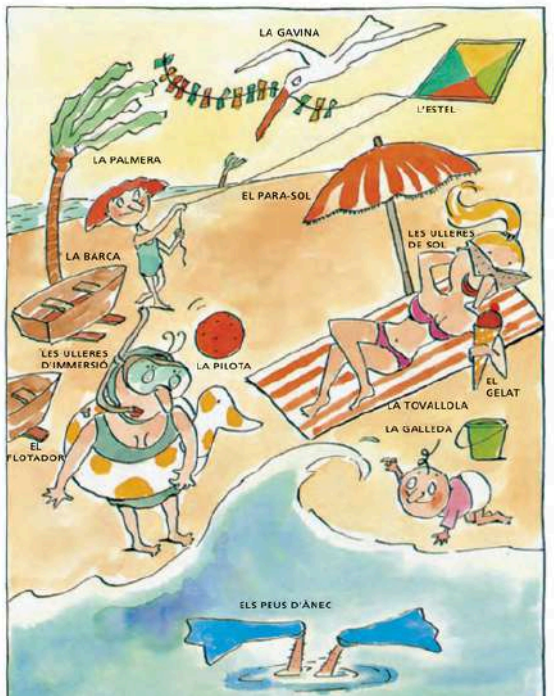
l'estel

la gavina

la galleda

la barca

la palmera

Dona'm la mà
poema musicat per Èric Vinaixa

Dóna'm la mà que anirem per la riba
Ben a la vora del mar
Bategant
Tindrem la mida de totes les coses
Només en dir-nos que ens seguim amant
Les barques llunyes i les de la sorra
Prendran un aire fidel i discret
No ens miraran
Miraran noves rutes
Amb l'esguard lent del copsador distret
Dóna'm la mà i arrecera la galta
Sobre el meu pit, i no temis ningú
I les palmeres ens donaran ombra
I les gavines sota el sol que lluu
Ens portaran la salabror que amara
A l'amor, tota cosa prop del mar
I jo, aleshores, besaré ta galta
I la besada ens durà el joc d'amar
Dóna'm la mà que anirem per la riba
Ben a la vora del mar
Bategant
Tindrem la mida de totes les coses
Només en dir-nos que ens seguim amant

NIVELL INTERMEDI (B1)

VIDA I LITERATURA. EXPERIÈNCIA VITAL

NIVELL AVANÇAT (C2)

Clima poètic

- Poema inclòs en el recull de poesia. Es llegeix a classe en veu alta i amb intenció de recitació (pronúncia, ritme).
- Es comenta seguint el guió de la mediació oral.
- Es demana als alumnes que en memoritzin una estrofa, a casa.
- A la sessió següent, els alumnes passegen per l'aula recitant els seus versos a un altre alumne: han de decidir l'ordre de les estrofes (cohesió, coherència).
- Finalment, els alumnes s'agrupen per estrofa i la reciten, per ordre. Dempeus i amb veu clara.

ACTIVITATS PER NIVELLS

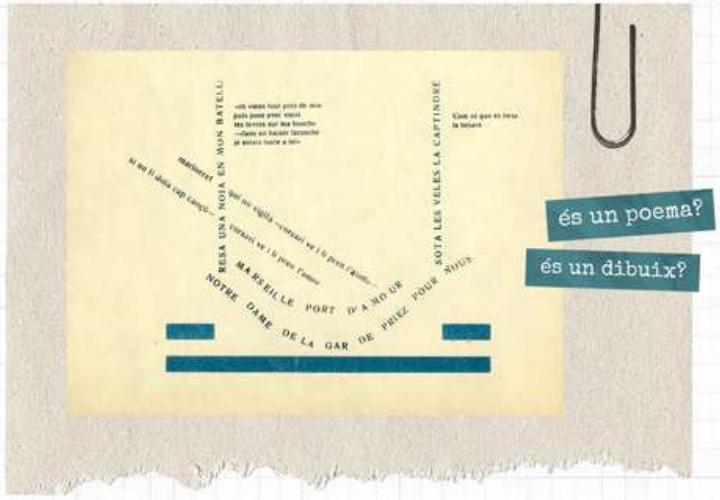
Un exemple del treball de poesia a cada nivell (A1 - C2)

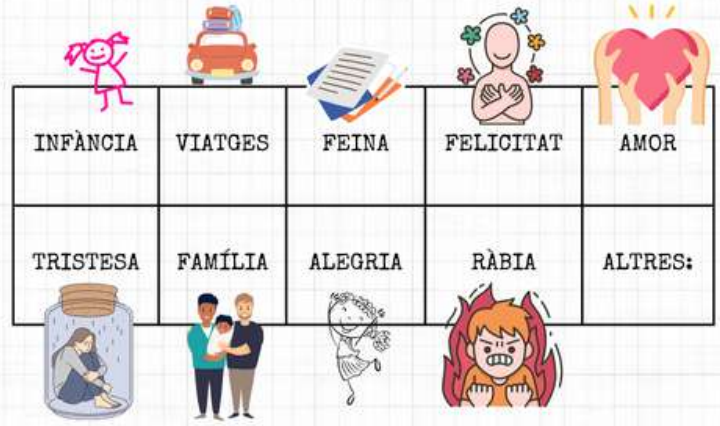

A1

EL CAL·LIGRAMA
De la lectura a la creació poètica

1 Lectura i visionat del poema recitat
Detecció de les llengües i el tema
Reflexió sobre el tipus de poema

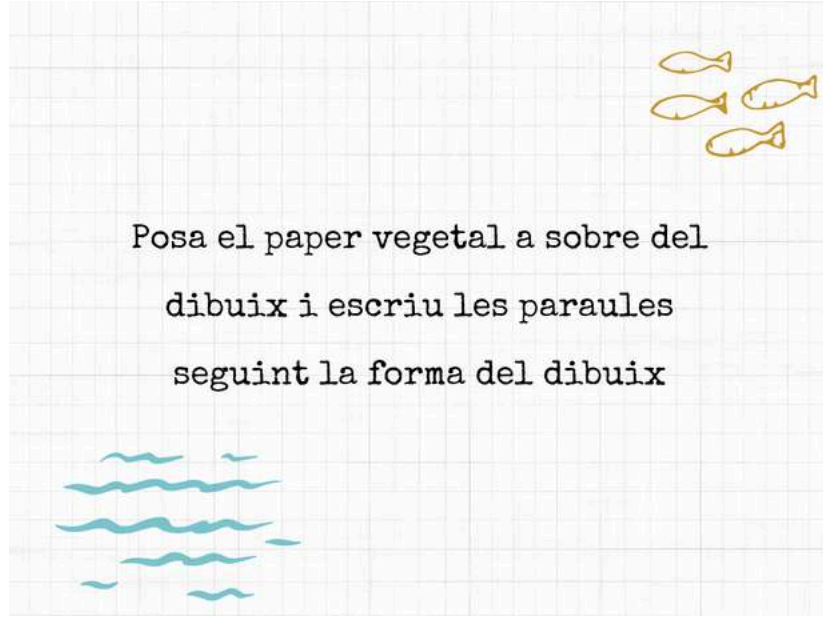
2 Connexió amb emocions i associacions personals amb el mar

Quines imatges et venen al cap?

Quines paraules et venen al cap?

3 Creació poètica: imatge + text (cal·ligrama)

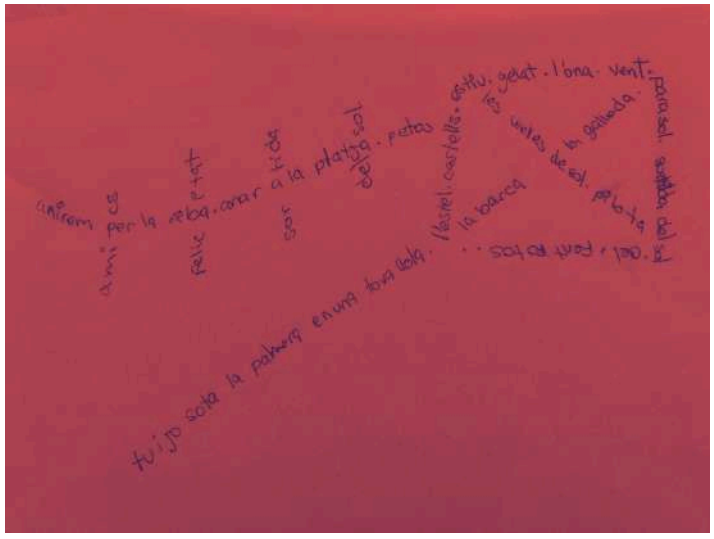

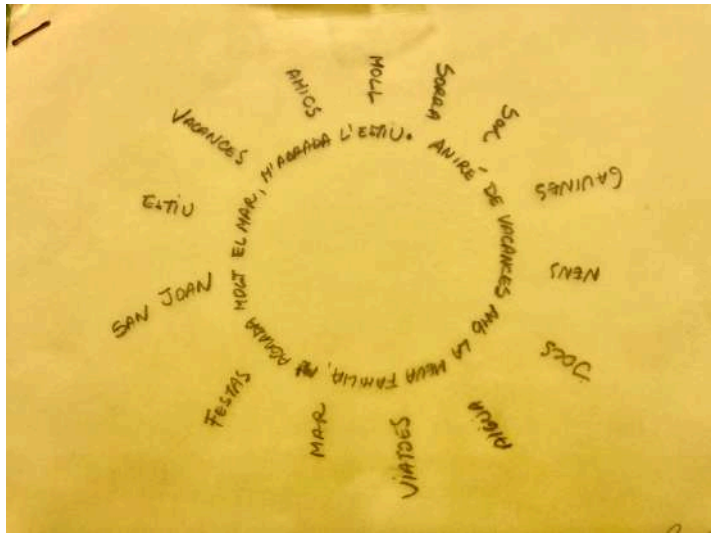
4

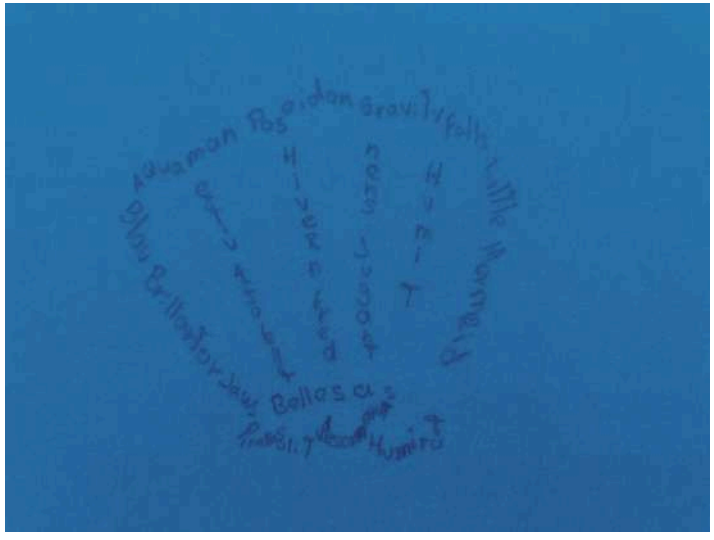
Buscar el cal·ligrama que ens agradi d'un company i presentar-lo:

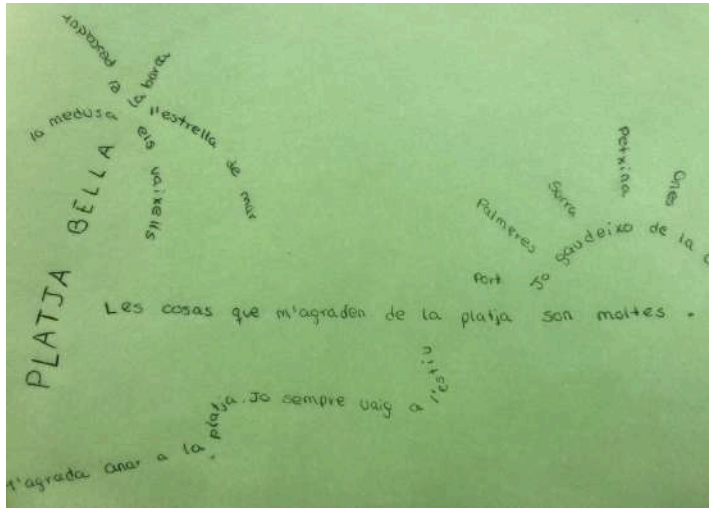
- Què hi ha a la imatge?
- Què representa? (encerclar l'opció entre diverses possibilitats)

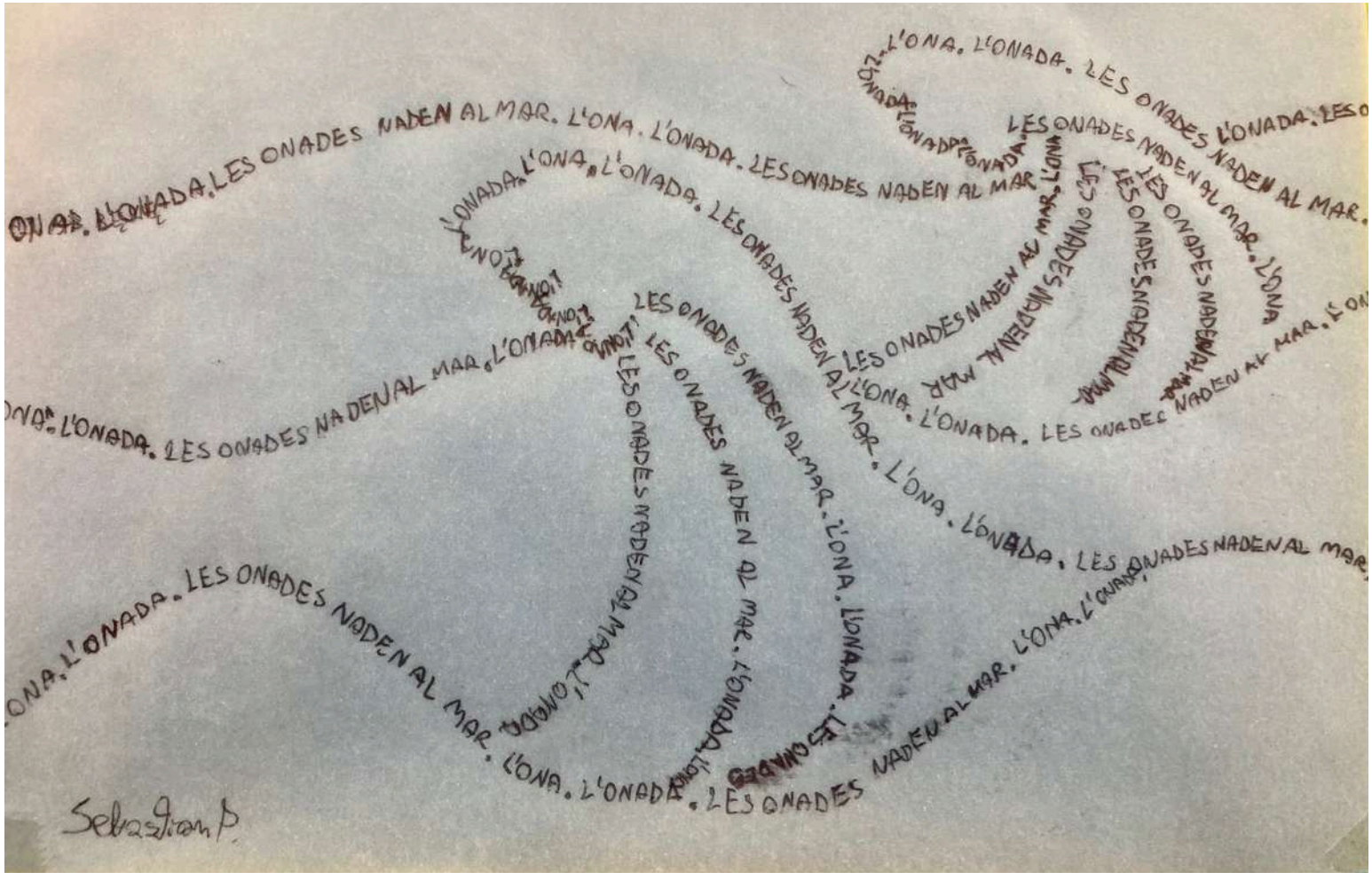

PLATJA
Les coses que m'agraden de la platja son moltes . . .
el sol
relaxarse
la pau
la vida
la felicitat
el mar
l'amor
L'aigua x Les gavines x L'ona x La Pau
x La natura x L'estiu
EL SOL x La Barca x

tu i jo sota la palmera en una barca
sota
sol
vent
ona
gelat
castells
pilotes
gelat
pilotes
barca
sol
pilotes
vent
gelat
ona
castells
sota
tu i jo sota la palmera en una barca

SOL
AMICS
MOLL
SOMRA
VACANCES
ANIRÉ DE VACANCES
ESTIU
GAUNES
NENS
SAN JOAN
PLATJA
FESTES
MAR
VIATGES

Bellas cu
Humira

PLATJA BELLA
la medusa
l'estrella de mar
Les cosas que m'agraden de la platja son moltes.
m'agrada anar a la platja. Jo sempre vaig a
Palmeres
Port
Sorra
gaudeixo de la

L'ONA. L'ONADA. LES ONADES NADEN AL MAR.
Sebastian P.

A2

> Descoberta de Papasseit a la ciutat

> Poesia i altres disciplines

100

Joan Salvat-Papasseit

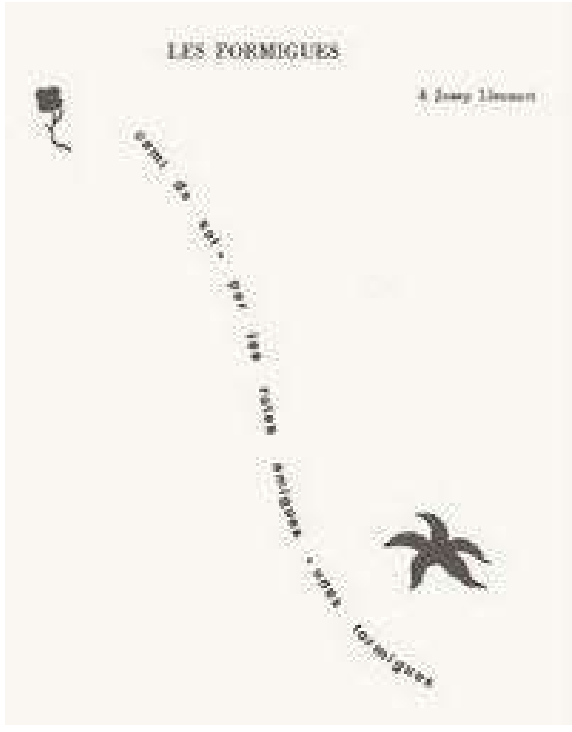

Les formigues
(cal·ligrama i videolit)

Música

Tot l'enyor de demà,
poesia dibuixada

B1

-Treball biogràfic

-Lectura de poemes

-Entrevista a Mizou

ESCOLTEU LA NOTÍCIA

Relacioneu les dates i els números amb la informació personal de Salvat Papasseit

1894

1924

30

2024

7

6

1977

A

B

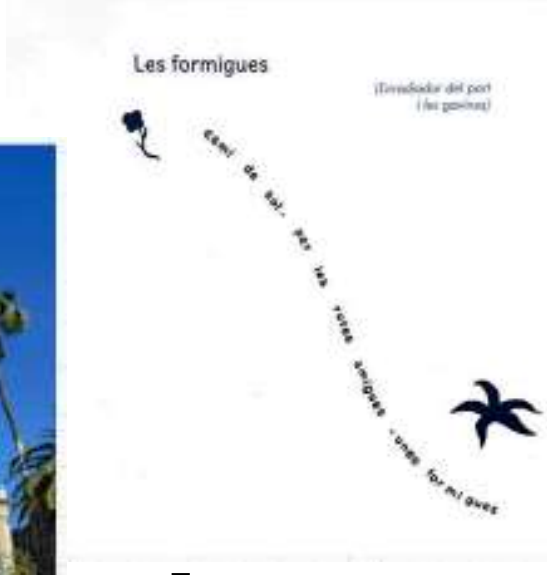
C

D

E

F

G

H

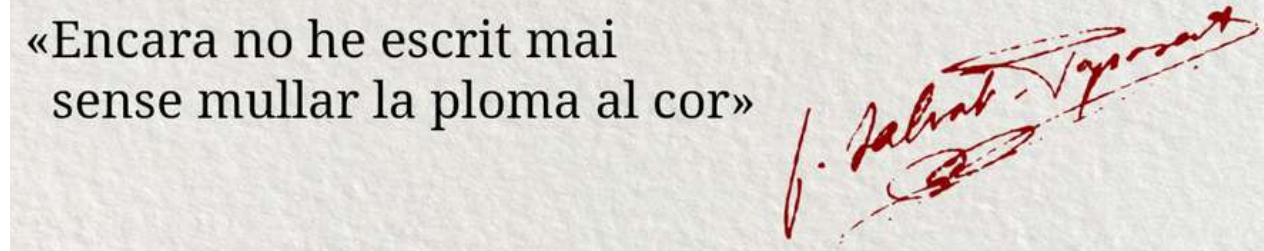

I

J

«Encara no he escrit mai
sense mullar la ploma al cor»

LA VIDA I LA LITERATURA

Nocturn per a acordió

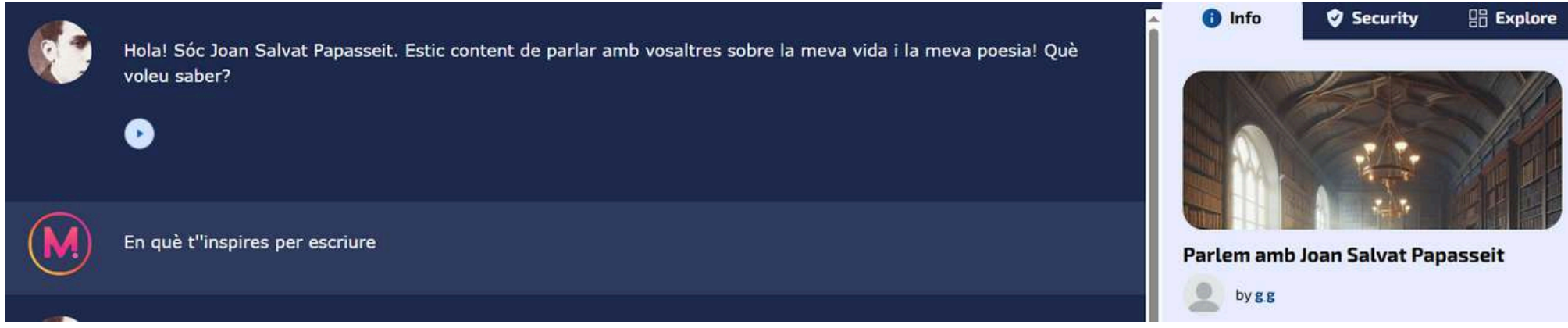

Dona'm la mà

Tot l'enyor de demà

Entrevista a Joan Salvat Papasseit amb Mizou

Ruta guiada per la Barceloneta
(A1, A2 i B1)

B2

-Treball formal : subjuntiu present i imperfet

1) Trencar el gel - **comprensió oral** - *Les formigues*: aproximació al <u>fet poètic</u> d'una acció al carrer.

2) Treball formal

- *La casa que vull:* present de subjuntiu + lèxic
- *Si jo fos caçador:* imperfet de subjuntiu + professions

La casa que m'imagino vull que … (+ subjuntiu)

tingui
faci
hi hagi
pugui
estigui
inclogui
conservi
disposi
sigui
...

2) Treball formal

- *La casa que vull:* present de subjuntiu + lèxic
- *Si jo fos caçador:* imperfet de subjuntiu + professions

2 Formula desitjos relacionats amb les professions.
I pregunta al teu company/a quins són els seus.

Si jo **fos** periodista, **aniria** a països en guerra.
(passat subjuntiu) (condicional)

professor, cuiner, cambrer,
fuster, mecànic, lampista,
jardiner, dependent,
perruquer, pagès, arquitecte,
pintor, conductor, futbolista,
polític, advocat, traductor…

jo fos
jo tingués
jo pogués
…

tu fossis
tu tinguessis
tu poguessis
…

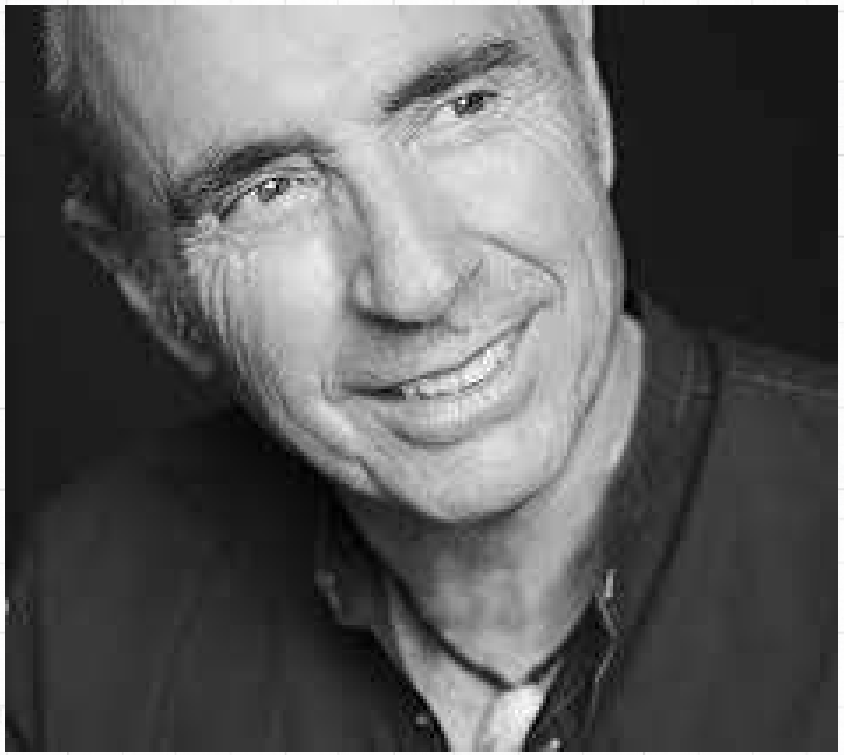
ell fos
ell tingués
ell pogués

3) Estímul cultural - (versió musicada) cançó i cantautor :

Joan Manuel Serrat

Lluís Llach

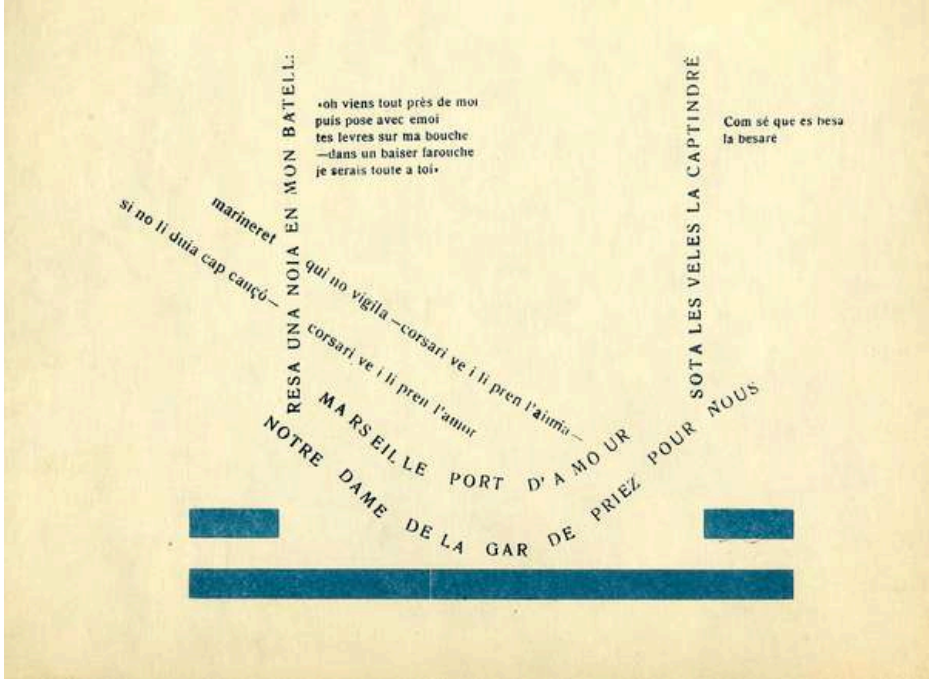
C1

- Recull de poemes
- Comprensió oral
- Comprensió lectora
- Mediació oral

TASCA DE MEDIACIÓ ORAL C1

Mireu el cal·ligrama i intercanvieu les vostres impressions utilitzant els punts següents i d'altres si ho considereu oportú:

- Reacció que us provoca el cal·ligrama
- Simbologia que té per a vosaltres
- Què us sembla que vol expressar el poema?

C2

Els 4 del Mont Rushmore català

CONTEXT: Tema 1 (text descriptiu)
Lectura del primer trimestre: recull de poesia

1. CO d'un gag del programa Polònia (3cat): Concurs de candidatures per constituir "el Mont Rushmore català".

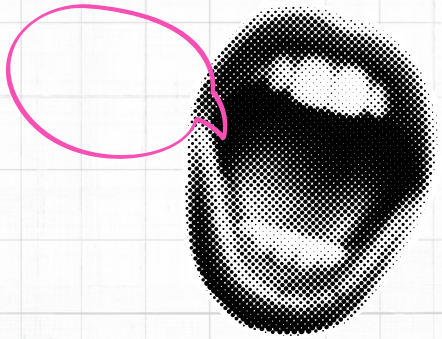

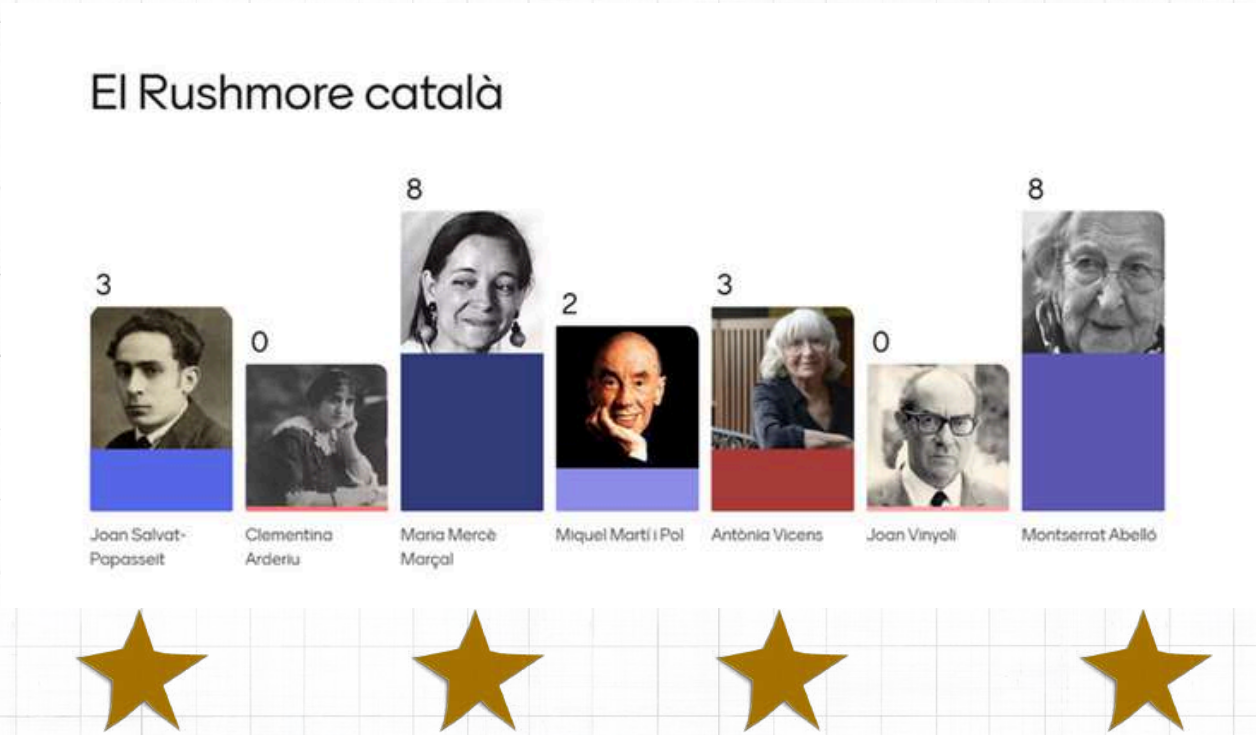
2. Preparació d'una candidatura per grups. Cada equip és un autor del recull de poesia.

Un portaveu de cada grup s'ha de presentar davant del grup classe seguint aquesta pauta.

a. Investigació i recerca
b. Elaboració d'un text per ser dit
c. Presentació oral

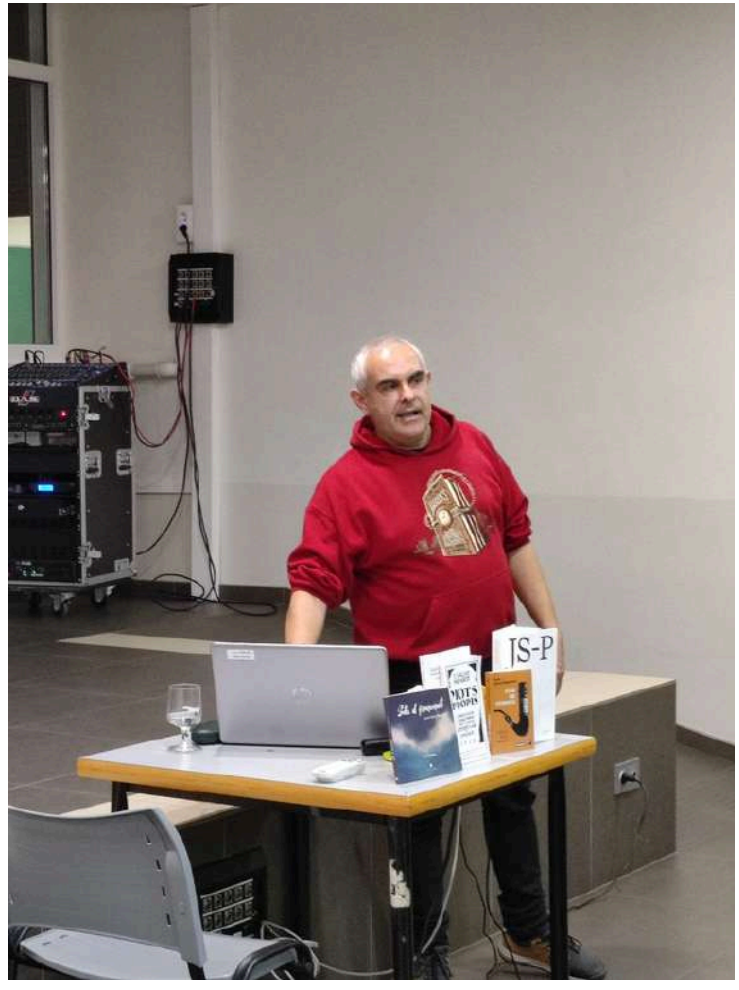
3. Votació dels millors candidats (4) per al Mont Rushmore català.

- De l'autor al text per a la comprensió
- Aproximació lúdica a la poesia
- Perdre la por i generar interès i simpatia
- Treball de recerca i creació
- Expressió oral: estratègia i destresa comunicativa
- Tipologia textual: text descriptiu

La veu de l'expertesa: xerrada a càrrec de Jordi Martí (C1 i C2)

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

Aspectes positius

>Potencia la dinàmica de treball en grup del professorat.
>Coneixença alumnes (activitats comunes).
>Repte de creativitat.
>Treball d'aspectes socioculturals.
>Interculturalitat: presència de les llengües i cultures dels alumnes.
>Interès per la poesia de persones que no n'havien llegit mai.
>Més preparació de cara a la prova de C2.
>Compartir material.

Aspectes a millorar i reptes

>Alumnat molt heterogeni (des d'A1 fins a C2).
>Dificultat de trobar activitats apropiades per a un nivell A1 (llengües diferents, referents culturals, nivell de comprensió...) a principi del curs. Poc nivell de comprensió.
>Encaix dins de la programació del curs (excepte C2).
>Encaix dins de l'any Papasseit. Concentració d'activitats al primer trimestre, dins l'any Papasseit.
>Alumnat poc familiaritzat amb la poesia.
>Més coordinació entre nivells.

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

-La veritat és que aquest recull m'ha servit per **descobrir molts poetes i poetesses** que desconeixia. (Oriol Altès)

-Després de llegir aquest recull he pensat que la Poesia és un gènere que llegeixo ben bé poc (...) sento que **m'estic perdent alguna cosa interessant**.

-La poesia no és un gènere literari fàcil, però quan hom llegeix un poema amb el qual s'identifica i l'emociona, **la sensació és molt bonica**. (Olga Garcia)

-La poesia culta i escrita com la del nostre recull m'ha agradat molt i potser sí que **m'ha fet deixar de tenir la por per passar a interpretar-la sense complexos**.(Maria Isabel Ruiz)

1. Presentació i justificació: l'objectiu transversal
2. Definició del nostre objectiu. Justificació
3. Marc normatiu
4. Base teòrica
5. Mostra d'activitats
6. Valoració de l'experiència
7. La veu dels alumnes

-El treball que hem fet sobre el poemari **m'ha ajudat a perdre**, en certa manera, **la por tant a la seva lectura com a la interpretació** d'allò que crec que volen dir. (Laura Báscones)

-Pel que fa a la meva relació amb la poesia, he de mencionar que **mai he sigut gaire aficionada**. **Crec que això podria canviar una mica, sobretot amb el treball del poeta Salvat-Papasseit**, el qual m'ha cridat molt l'atenció al llarg de les sessions. (Carla Rodríguez)

MOLTES GRÀCIES!!

Departament de català
de l'EOI Vall d'Hebron

X FÒRUM EOICAT

eoicat

BARCELONA eoi VALL D'HEBRON